

การศึกษาประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนในหัวข้อ ระเบ้าศรีชัยสิงห์
สำหรับรายวิชาสุนทริยศึกษา 1 (ศ21101) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
A study of the effectiveness of teaching materials on the topic of Sri
Chai Singh Dance for the subject of Aesthetic Studies 1 (S21101) at the
Mathayom 1 level

จิตรมนัส เนียมเนตร

Jitmanat Niamnet

โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี

Kanchananukroh School Kanchanaburi Province, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Jitmanat@outlook.com

บทคัดย่อ

การดำเนินการสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนเรื่อง ระเบ้าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทริยศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาประสิทธิภาพเอกสารประกอบการเรียนเรื่อง ระเบ้าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทริยศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนเรื่อง ระเบ้าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทริยศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ เอกสารประกอบการเรียนเรื่อง ระเบ้าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทริยศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนโรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) เอกสารประกอบการเรียนเรื่อง ระเบ้าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทริยศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้เอกสารประกอบการเรียนเรื่อง ระเบ้าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทริยศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3)แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดให้เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนเรื่อง ระเบ้าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทริยศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t – test dependent)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบำศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรีศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการทดลองภาคสนาม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.31/85.89 และประสิทธิภาพเมื่อนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้ประสิทธิภาพเท่ากับ 92.86/89.30 สูงกว่าเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ 80/80
2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบำศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรีศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียน มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนเรื่อง ระบำศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรีศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ระบำศรีชัยสิงห์; รายวิชาสุนทรีศึกษา; ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Abstract

Mathayom 1 level. The sample used in the study was Mathayom 1/5 students, semester 1, academic year 2017, Kanchananukroh School. Kanchanaburi Province Secondary Educational Service Area Office 8, a total of 38 people. Tools used include: 1) learning materials on Sri Chai Singh Dance Subject: Aesthetic Studies 1, S21101, Mathayom 1 level 2) Lesson plan including the use of learning materials on Sri Chai Singh Dance Subject: Aesthetic Studies 1 S21101 Mathayom 1 3) Academic Achievement Test created by the student It is a multiple-choice exam with 4 options to choose from, 30 questions, 30 points. 4) Questionnaire on student satisfaction with learning using the study materials on Sri Chai Singh Dance Aesthetic Education Course 1, S21101, Mathayom 1 level. Statistics used in data analysis include percentages, means, and standard deviations. and t-test (t-test dependent).

The results of the study found that

1. The efficiency of the teaching materials on Sri Chai Singh dance—subject: Aesthetic Studies 1, S21101, Mathayom 1 level, in field experiments. Efficiency was equal to 88.31/85.89 when used with samples. The efficiency was equal to 92.86/89.30, higher than the set criterion of 80/80.
2. Results of comparing learning achievement before and after learning using learning materials on the subject of Sri Chai Singh dance. Subject: Aesthetic Education 1, S21101, Mathayom 1 level. It was found that achievement after studying was higher than before studying using study materials. It is statistically significant at the .05 level.

3. Students are satisfied with learning using the learning materials on Sri Chai Singh Dance Subject: Aesthetic Studies 1, S21101, Mathayom 1 level. Overall the average is at a high level.

Keywords: Sri Chai Singh Dance; Aesthetic Studies Course; Mathayom 1

บทนำ

ศิลปวัฒนธรรมไทยเป็นรากฐานของการสร้างสรรค์ความสามัคคี และความมั่นคงของชาติเป็นสิ่งที่แสดงถึงศักดิ์ศรี เกียรติภูมิ และความภาคภูมิใจร่วมกันของคนไทยทั้งชาติ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการฟื้นฟูและสืบทอด เป็นมรดกของชาติ เพื่อให้ชนรุ่นใหม่และประชาชนทุกระดับเกิดความรู้ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมและช่วยอนุรักษ์ให้ดำรงคงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป นาฏศิลป์ไทยเป็นศิลปะที่ให้ความบันเทิงใจด้วยการร้องรำทำเพลง มีลักษณะการแสดงที่อ่อนช้อยงดงาม ซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรมชาติอย่างหนึ่ง ฉะนั้นพฤติกรรมทางนาฏศิลป์ของไทยจึงเป็นพฤติกรรมหล่อหลอมประมวลสิ่งที่ตั้งงามที่เกี่ยวข้องกับ กาย วาจา ใจ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการแสดงออกถึงความเป็นมนุษย์ที่แตกต่างไปจากสัตว์โลกทั้งหลาย นาฏศิลป์ไทยมีการสืบเนื่องมาแต่โบราณ จนเป็นแบบแผน และในบางส่วนถึงแม้ว่าจะเป็นแบบแผนมาจากต่างชาติ ก็ได้นำมาปรับปรุงให้เข้ากับหลักศิลปะและจารีตประเพณีของคนไทย ด้วยเหตุนี้จึงควรนำวิธีการเหล่านี้มาเป็นเครื่องมือในการอบรมสั่งสอนนักเรียน ให้มีความตระหนักถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมไทย (พัชรียา ทองนพแก้ว, 2553)

การจัดการศึกษาวิชานาฏศิลป์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียน เมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ ในส่วนการเรียนรู้ศิลปะประกอบด้วยสาระที่ 1 คือ ทักษะศิลป์ สาระที่ 2 ดนตรีและสาระที่ 3 นาฏศิลป์ โดยมีการกำหนดมาตรฐานในการพัฒนาผู้เรียนคือ มาตรฐานที่ ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าทางนาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและใช้ในชีวิตรประจำวัน และมาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ทั้งนี้การจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในด้านศิลปะ จำเป็นต้องอาศัยการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการปฏิบัติ การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล การฝึกทักษะปฏิบัติ รวมทั้งทบทวนความรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในด้านนาฏศิลป์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

สาระสำคัญของการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ คือ เป็นการแสดงออกอย่างหนึ่งของมนุษย์เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ของตนเองออกมาให้รูปของเสียงประกอบจังหวะ ทำทางที่เลียนแบบจากธรรมชาติและมีการพัฒนามาเป็นการแสดงจนกลายเป็นศิลปวัฒนธรรมที่แสดงเอกลักษณ์ประจำชาติ

กิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์มุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักชม ฟัง และแสดงออกด้านดนตรีนาฏศิลป์อย่างมีความสุขสนุกสนาน การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ถึงแม้จะส่งเสริมด้านการพัฒนาแต่ความรู้และทักษะก็ยังมีมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอน เพราะดนตรีและนาฏศิลป์ต้องอาศัยทักษะพื้นฐาน เพื่อนำไปแสดงออกในทางที่ถูกต้อง จึงควรต้องใช้การปฏิบัติให้มากที่สุด(กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ที่ผ่านมาพบว่า การจัดการเรียนการสอนยังจัดกิจกรรมแบบให้นักเรียนปฏิบัติตามแผนของนาฏศิลป์ โดยมีครูเป็นผู้สาธิตแล้วให้นักเรียนเลียนแบบตามครู ทำให้นักเรียนขาดความมั่นใจ ไม่กล้าคิดกล้าแสดงออก กลัวจะผิดจากแบบแผน ท่ารำพื้นฐานมีไม่มากนัก ทำให้ครูและนักเรียนขาดการฝึกทักษะท่ารำในแบบใหม่ ๆ ขาดการคิดสร้างสรรค์ นักเรียนขาดความภาคภูมิใจในการส่งเสริม และอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น การเรียนไม่สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมไทยมากนักอีกทั้งนักเรียนไม่ค่อยสนใจการปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชานาฏศิลป์ค่อนข้างต่ำ การเรียนนาฏศิลป์จำเป็นต้องมีความเข้าใจและปฏิบัติอย่างถูกต้อง จึงจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นได้ และจากการสังเกตของผลการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในวิชานาฏศิลป์ นักเรียนมีผลการเรียนรู้อยู่ในระดับต่ำ โดยในปีการศึกษา 2558 จำนวนนักเรียนมีผลการเรียนที่ผ่านเกณฑ์ในการเรียนวิชานาฏศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 45.58 ซึ่งไม่ถึงครึ่งหนึ่งของนักเรียนทั้งหมดในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชานาฏศิลป์ และจากการศึกษา ปีการศึกษา 2559 มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 48.24 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์เพิ่มขึ้นแต่ยังไม่ถึงร้อยละ 50 หรือกว่าครึ่งหนึ่งของนักเรียนทั้งหมด (โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์, 2559)

จากความสำคัญของการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ศึกษานาฏศิลป์ ความสำคัญของการกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชานาฏศิลป์ และจากการวิเคราะห์ปัญหาของผู้รายงาน พบว่าสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งคือ ขาดสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความรู้และศักยภาพในการเรียนรู้รายวิชาดังกล่าวแตกต่างกัน อีกทั้งเป็นรายวิชาที่มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ธรรมชาติของรายวิชานี้เน้นการปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะควบคู่กับภาคทฤษฎีเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ จากสภาพต่าง ๆ ส่งผลให้นักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องดังกล่าวน้อยและนักเรียนที่เรียนรู้ได้ช้า มีผลการเรียน ที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด จำเป็นต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและมีทักษะในการปฏิบัติเพิ่มขึ้น ทางเลือกหนึ่งในการพัฒนานักเรียนคือการสร้างสื่อการเรียนการสอนขึ้นมาเพื่อใช้พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนในเรื่องดังกล่าว ซึ่งหนึ่งในสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพชนิดหนึ่งที่สามารถนำมาใช้พัฒนาการเรียนรู้ในวิชานาฏศิลป์ได้ คือเอกสารประกอบ การเรียน ซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีลักษณะเน้นการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอน เป็นผู้ดูแลและให้คำแนะนำเท่านั้น ดังที่ เกริกและจินตนา ท่วมกลาง (2555) กล่าวว่า เอกสารประกอบการเรียนเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ช่วยเราและกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนอยากเรียน ส่งเสริมให้นักเรียน

รับผิดชอบ ในการทำงาน สามารถเรียนรู้ล่ำฟังได้ ช่วยสนองตอบความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้เป็นคู่มือ นักเรียนและครู สำหรับใช้พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู พัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมทั้งพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ส่งผลให้ นักเรียนบรรลุผลการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

จากการศึกษาปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาทักษะในการปฏิบัติของนักเรียนและแนวคิด เกี่ยวกับการใช้เอกสารประกอบการเรียนเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนผู้รายงาน จึงสนใจที่จะจัดทำ เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรีศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขึ้น เพื่อใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะในการปฏิบัติของนักเรียน ช่วยลดปัญหาความแตกต่าง ระหว่างบุคคล เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนได้ อย่างเต็มที่ ส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชา สุนทรีศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรีศึกษา 1 ศ21101ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบุว่า ศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรีศึกษา 1 ศ21101ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานการวิจัย

1. เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรีศึกษา 1 ศ21101 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการ เรียน เรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรีศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรีศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการแสดงผลการสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบายสีชั้ยสิงห์ รายวิชา สุนทรียศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในครั้งนี้ กำหนดแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ใช้รูปแบบ One Group Pretest Posttest Design (หนึ่งกลุ่มสอบก่อน – หลัง) พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ประชากร คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 618 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนโรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 38 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นห้องเรียนที่ผู้รายงานทำการสอน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) เอกสารประกอบการเรียนเรื่อง ระบายสีชั้ยสิงห์ รายวิชาสุนทรียศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้เอกสารประกอบการเรียนเรื่อง ระบายสีชั้ยสิงห์ รายวิชาสุนทรียศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3)แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดให้เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนเรื่อง ระบายสีชั้ยสิงห์ รายวิชาสุนทรียศึกษา 1

ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t – test dependent)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรียศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 1 – 2

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรียศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การทดลองภาคสนาม จำนวน 30 คน

จำนวน นักเรียน	ร้อยละของคะแนน กิจกรรมระหว่างเรียน (E ₁)			ร้อยละของคะแนน ทดสอบหลังเรียน (E ₂)		
	คะแนน เต็ม	คะแนน รวมที่ได้	ประสิทธิภาพ กระบวนการ(E ₁)	คะแนน เต็ม	คะแนน รวมที่ได้	ประสิทธิภาพ ผลลัพธ์ (E ₂)
30	10,920	9,643	88.31	900	773	85.89

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนเรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรียศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการทดลองภาคสนาม พบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.31/85.89

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรียศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน

จำนวน นักเรียน	ร้อยละของคะแนน กิจกรรมระหว่างเรียน (E ₁)			ร้อยละของคะแนน ทดสอบหลังเรียน (E ₂)		
	คะแนน เต็ม	คะแนน รวมที่ได้	ประสิทธิภาพ กระบวนการ(E ₁)	คะแนน เต็ม	คะแนน รวมที่ได้	ประสิทธิภาพ ผลลัพธ์ (E ₂)
38	13,832	12,844	92.86	1,140	1,018	89.30

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนเรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรียศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการทดลองภาคสนาม พบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.86/89.30

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรียศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน ผลปรากฏดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรียศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน

การทดลอง	N	$\bar{X}$	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t	P-value
ก่อนเรียน	38	13.45	0.89	507	6,855	52.57	.000**
หลังเรียน	38	26.79	1.44				

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, df = 37

จากตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรียศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 13.45 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 26.79 ซึ่งคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรียศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	เอกสารประกอบการเรียน ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายขึ้น	4.25	0.62	มาก
2	เอกสารประกอบการเรียนกระตุ้นความสนใจของนักเรียน	4.66	0.48	มากที่สุด
3	รูปภาพ สีที่ใช้ประกอบในเอกสารประกอบการเรียน มีความเหมาะสม	4.31	0.59	มาก
4	ขนาดของตัวอักษรอ่านง่าย สบายตา	4.21	0.84	มาก
5	การเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียน สามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระ	4.44	0.56	มาก
6	กิจกรรม แบบฝึกช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ง่าย	4.59	0.71	มากที่สุด
7	กิจกรรมมีความเหมาะสมกับเวลาในการเรียนรู้	4.41	0.56	มาก
8	กิจกรรม แบบฝึกมีคำสั่งในการปฏิบัติชัดเจน	4.53	0.76	มากที่สุด
9	กิจกรรมแต่ละเล่มมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	4.31	0.59	มาก
10	เนื้อหามีความแปลกใหม่ และเป็นเรื่องที่น่าสนใจในชีวิตประจำวันได้	4.38	0.71	มาก

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
11	การนำเสนอเนื้อหาที่เรียน มีรูปแบบที่ชัดเจนไม่สับสน เข้าใจได้ง่าย	4.22	0.75	มาก
12	กิจกรรมที่จัดไว้ในแต่ละชัคน่าสนใจ ชวนให้ติดตามไม่น่าเบื่อ	4.22	0.71	มาก
13	มีการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน	4.06	0.80	มาก
14	ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติแต่ละหัวข้อเหมาะสม	4.22	0.57	มาก
15	ใช้ในการเรียนรู้ได้ง่ายและสะดวก	4.47	0.67	มาก
โดยรวม		4.36	0.20	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชา สุนทรียศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36 ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในเรื่องเอกสารประกอบการเรียนกระตุ้น ความสนใจของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.66 ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.48) รองลงมาเป็น กิจกรรม แบบฝึกช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ง่าย มีค่าเฉลี่ย 4.59 ($\bar{X} = 4.59$, S.D.=0.71) กิจกรรมในแบบฝึกมีคำสั่งในการปฏิบัติชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.53 ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ ส่วนข้อที่นักเรียน มีความพึงพอใจมีค่าน้อยที่สุด คือ มีขนาดของตัวอักษรอ่านง่าย สบายตา มีค่าเฉลี่ย 4.21 ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.84)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาในครั้งนี้มีประเด็นที่น่าอภิปรายผล คือ

1. ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบุว่าศรีชัยสิงห์ รายวิชา สุนทรียศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการทดลองภาคสนาม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.31/85.89 และ ประสิทธิภาพเมื่อนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 92.86/89.30 สูงกว่าเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ 80/80 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก ผู้ศึกษาจัดทำเอกสารประกอบการเรียนตามลำดับขั้นตอนของการผลิตสื่อการสอน โดยทำการวิเคราะห์ปัญหาเรื่องผลการเรียนของนักเรียนก่อนที่จะนำมาวิเคราะห์หลักสูตรและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่จะนำมาแก้ปัญหาดังกล่าว ศึกษาการสร้างเอกสารประกอบการเรียนแบ่งเนื้อหาที่นำมาจัดสร้างให้เหมาะสมและเรียงลำดับจากง่ายไปหายากเขียนเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ นำเอกสารประกอบการเรียนส่งผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองและแก้ไขข้อบกพร่องจนเป็นเอกสารประกอบการเรียนที่เป็นฉบับสมบูรณ์จึงนำไปใช้จริงเพื่อแก้ปัญหาให้กับกลุ่มตัวอย่าง จึงทำให้เอกสารประกอบการเรียนดังกล่าวมีประสิทธิภาพและนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลได้ ดังแนวคิดของถวัลย์ มาศจรัส และदनัย อุทรัพย์ (2548); สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550)

ที่กล่าวว่า การผลิตเอกสารประกอบการเรียนการสอนต้องมีขั้นตอนการผลิตที่ถูกต้อง โดยเริ่มต้นจากวิเคราะห์ปัญหาที่มาจากการเรียนการสอน วิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหาสาระจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาที่คาดหวัง ก่อนนำเนื้อหา มาจัดแบ่งเป็นบทเป็นตอนตามลำดับเพื่อแก้ปัญหาที่พบ ศึกษาแบบของการเรียนเอกสารประกอบการเรียนและทำการสร้าง จัดทำแบบวัดประเมินผลส่งผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องและนำไปทดลองใช้ก่อนนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เอกสารประกอบการเรียนหรือสื่อการสอนนั้น ๆ จึงจะเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปพัฒนานักเรียนให้มีความรู้เพิ่มขึ้นได้ สอดคล้องกับการศึกษาของปฏิมา ชนินทรเศรษฐ์ (2557) ได้ศึกษารายงานการพัฒนาและการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชานาฏศิลป์พื้นเมือง 1 ศ20225 (เพิ่มเติม) ชุดระบำหัตถศิลป์ถิ่นคูบัว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง ผลการศึกษาพบว่า เอกสารประกอบการเรียน รายวิชานาฏศิลป์พื้นเมือง 1 ศ20225 (เพิ่มเติม) ชุดระบำหัตถศิลป์ถิ่นคูบัว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.79 / 86.56 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบำศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรีศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน พบว่าผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบำศรีชัยสิงห์ รายวิชาสุนทรีศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดำเนินการสร้างและพัฒนาขึ้นจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้และสอดคล้องกับเนื้อหาช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง โดยอาศัยหลักการสร้างพื้นฐานที่ว่าการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงความต้องการและความสามารถของนักเรียนแต่ละคน การทำกิจกรรมแต่ละครั้งเหมาะสมกับเวลาและความสนใจของนักเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของนักเรียน การสร้างข้อสอบมีวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาที่เรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด มีการนำแบบทดสอบไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งเหตุผลต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน มีความรู้เพิ่มขึ้น และเกิดเจตคติที่ดีในการเรียนมีความสุขในการเรียน ดังแนวคิดของเกริกและจินตนา ท่วมกลาง (2555) ที่กล่าวว่า เอกสารประกอบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เพราะช่วยเราและกระตุ้นความสนใจให้นักเรียน อยากเรียน ทำให้การเรียนการสอนมีมาตรฐานมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนและสอดคล้องกับการศึกษาของนฤตล ดาวดวง (2554) ได้ศึกษาเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง องค์ประกอบดนตรี สำหรับนักเรียนโครงการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม จังหวัดพัทลุง ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เรื่อง องค์ประกอบดนตรี สำหรับนักเรียนโครงการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม จังหวัดพัทลุง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนเท่ากับ 11.60 และ 24.45 คิดเป็นร้อยละเมื่อเทียบกับคะแนนเต็มเท่ากับ 38.67 และ 81.50 ตามลำดับ และการศึกษาของจเร แดงโสภา (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการ

เรียนรู้ศิลปะ สารคดี เรื่อง ชิม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนวมราชานุสรณ์ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน สารคดี เรื่อง ชิม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ระบายสีสิ่งมีชีวิต รายวิชาสุนทรียศึกษา 1 ศ21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36 ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.20) ทั้งนี้เนื่องจากเอกสารประกอบการเรียนที่สร้างขึ้น มีคำแนะนำในการใช้ที่เข้าใจได้ง่าย การกำหนดกิจกรรมเป็นไปตามลำดับขั้นตอน นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง มีการปรึกษาหารือกัน พูดคุย ซักถามและอภิปรายผลแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียน สามารถทำกิจกรรมการในเอกสารประกอบการเรียนได้ประสบผลสำเร็จ มีความก้าวหน้าในการเรียน จึงทำให้มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนดังกล่าว ดังทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุ ที่ทำให้เกิดความพึงพอใจของ เฮร์เบอร์ก (Herberg, Bernard and Snyderman) ที่กล่าวไว้ว่า การมีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน และการทำงาน ได้ประสบผลสำเร็จ จะทำให้บุคคลมีความพึงพอใจต่องานที่ปฏิบัติ นั้น ๆ สอดคล้องกับการศึกษาของ โกสม สวัสดิ์พูน (2553) ได้ศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนรูนาวาศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ระบายสีรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลนางรอง (สังขกฤษณ์อนุสรณ์) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรูนาวาศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ระบายสีรำลึก สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก และการศึกษาของ ปฏิมา ชรินทร์เศรษฐ์ (2557) ได้ศึกษารายงานการพัฒนาและการใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชานาวาศิลป์พื้นเมือง 1 20225 (เพิ่มเติม) ชุดระบายสีดินโคลน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน รายวิชานาวาศิลป์พื้นเมือง 1 ศ20225 (เพิ่มเติม) ชุดระบายสีดินโคลน อยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษาพัฒนาการเรียนรู้อยู่ด้วยสื่อการเรียนการสอนประเภทเอกสารประกอบการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ พบว่า สามารถพัฒนาความรู้ ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน แก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ตามวัตถุประสงค์ พบว่านักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์งานต่าง ๆ ได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 เอกสารประกอบการเรียนที่จัดทำสามารถนำมาศึกษาล่วงหน้าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยให้ครูและนักเรียนเตรียมความพร้อมล่วงหน้าได้

1.2 การใช้เอกสารประกอบการเรียนโดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายมีความคงทนในการเรียนรู้ มีความพึงพอใจ สนุกสนาน และมีความอิสระในการเรียนตามความสามารถของแต่ละบุคคล ควรส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทเอกสารประกอบการเรียนในเนื้อหาสาระอื่น ๆ อีก

1.3 ครูผู้สอนมีควรใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิด เพื่อให้เกิดแนวคิดในการทำกิจกรรมและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เวลาที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ยืดหยุ่นได้บ้างตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรสร้างเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาในสาระอื่น ๆ เพื่อใช้พัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรนำเอกสารประกอบการเรียนไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและมีความเชื่อถือได้สูง

2.3 ควรศึกษาการเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนด้วยกระบวนการและรูปแบบการเรียนรู้ที่ต่างกัน เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกริก และจินตนา ท่วมกลาง. (2555). *การพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ: เอลโล.
- โกสุม สวัสดิ์พูน. (2555). *ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนฐานภูมิศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ระบำนางรองรำลึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จเร แดงโลภา. (2553). *การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระดนตรี เรื่อง ชิม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ถวัลย์ มาตจรัส และดนัย อุทรัพย์. (2548). *นวัตกรรมการศึกษาชุด เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง การปลูกพืชผักปลอดสารพิษ “โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ”*. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- นฤตล ดาวดวง. (2554). *เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง องค์ประกอบของดนตรี สำหรับนักเรียนโครงการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม จังหวัดพัทลุง (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

- ปฏีมา ชนินทร์เศรษฐ์. (2557). การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เรื่องการแสดงระบำมาตรฐาน ชุด ระบำดาวดึงส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดหนองเป็ด. ตรัง : โรงเรียนวัดหนองเป็ด.
- พัชรียา ทองนพเก้า. (2553). การพัฒนาชุดระบบนาฏลีลาบูชาพรหม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์. (2559). รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กาญจนบุรี: โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์.
- สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). การพัฒนาผลงานทางวิชาการ สู่การเลื่อนวิทยฐานะ. กรุงเทพฯ: อี เค บุคส์.

